

Weblapkészítés házilag

Weblapkészítés házilag

BBS-INFO Kiadó, 2001.

Minden jog fenntartva! A könyv vagy annak oldalainak másolása, sokszorosítása csak a kiadó írásbeli hozzájárulásával történhet.

Szerzők: Bártfai Barnabás
Kovács Rudolf

ISBN 963 00 6426 X

Kiadja a BBS-E Betéti Társaság
1630 Budapest, Pf. 21.

Felelős kiadó: a BBS-E Betéti Társaság ügyvezetője

© Bártfai Barnabás 2001.

Készült a Biró Family nyomdában
Felelős vezető: Biró Krisztián

Tartalomjegyzék

El szó.....	11
1. Amit az Internetről feltétlenül tudni kell	13
1.1. Elzmények	13
1.2. Mi az Internet?.....	13
1.3. Szolgáltatások.....	14
1.4. Mitől függ a sebesség?	15
1.5. Internet címek és helyek	16
1.6. A HTML oldalak, tartalomszolgáltatók, site-ok.....	18
1.6.1. Hogyan érhetünk el egy oldalt?	19
1.6.2. Linkek.....	19
1.7. Az Internet használatának feltétele.....	20
1.8. Az Internetes böngésző programok használata	21
1.8.1. Általános szolgáltatások	21
1.8.2. Adatbevitel weblapokra	22
1.8.3. Induló oldal megadása	22
1.8.4. Kedvenc oldalak	22
1.8.5. Keresés oldalon belül.....	22
1.8.6. Oldalak tárolása.....	22
1.8.7. Mentés web lapról.....	23
1.8.8. Letöltések.....	23
1.8.9. Nyomtatás.....	23
1.8.10. Korábban látogatott oldalak	23
1.8.11. Levelezés	23
1.9. Keresés az Interneten.....	24
1.9.1. Téma szerinti keresés	24
1.9.2. Tartalom szerinti keresés.....	25
1.9.3. Oldalon belüli keresés	26
1.9.4. Nevek keresése	27
1.9.5. Barangolás	27
1.10. A TCP/IP cím	27
2. Hol helyezhetjük el lapunkat?	29
2.1. A szolgáltató kiválasztása	30
2.2. Domain név regisztrálása	30
2.3. Ingyenes cím regisztrálása.....	32
2.4. A költségek	33
3. Feltöltés.....	35

3.1.	FTP.....	35
3.2.	Feltöltési oldalak	37
3.2.1.	Mi van, ha elfelejtettük a jelszót?	39
4.	Fontos tudnivalók, ötletek	40
4.1.	Oldalak elnevezése	40
4.2.	Kísérletezzünk és tanuljunk másoktól.....	41
4.3.	Teszteljük munkánkat	41
4.4.	Keresők lapunkra irányítása	41
4.5.	Automatikus továbbugratás.....	41
4.6.	Számlálók	42
4.7.	Nézettségvizsgálók, toplisták.....	42
4.8.	Karbantartás.....	42
4.9.	Vigyünk interaktivitást oldalainkra	43
4.10.	Többnyelvű oldalak.....	43
5.	A weblapok részei	44
5.1.	A html oldal felépítése	44
5.2.	Szövegek	44
5.3.	Formázási lehetőségek.....	45
5.4.	Képek.....	46
5.4.1.	Háttérkép.....	46
5.5.	Hivatkozások.....	47
5.6.	Hivatkozások képrészletről.....	48
5.7.	Keretek táblázatok	49
5.8.	Egyéb elemek	49
6.	Képek a Weblapon.....	50
6.1.	Képtípusok.....	50
6.2.	Képformátumok.....	52
6.3.	Szabálytalan formájú képek	53
6.4.	Mozgóképek a Weben	53
6.5.	Képek átméretezése	53
7.	A HTML nyelv.....	55
7.1.	A html nyelv jellemzői.....	55
7.2.	Színek kódjai.....	56
7.3.	Fejléc.....	56
7.4.	A lap fő részei	57
7.5.	Alapvető szövegformázó utasítások	58
7.6.	Vízszintes vonal.....	58
7.7.	Igazítások	59
7.8.	Karakterformázások.....	59
7.9.	Behúzások, felsorolások, számozások.....	61
7.10.	Stílusok, fejlécek, címsorok.....	63
7.11.	Hivatkozások	63
7.12.	Képek beszúrása	65
7.12.1.	Térképek.....	67
7.13.	Táblázatok.....	68

7.14.	Keretek	70
7.14.1.	Bels keretek.....	73
7.15.	Rétegek	73
7.16.	Hangok	74
7.17.	rlapok.....	74
7.17.1.	Kiválasztónégyzet.....	75
7.17.2.	Választókapcsoló.....	76
7.17.3.	Egysoros szövegbekér mez	77
7.17.4.	Jelszöbekér mez	77
7.17.5.	Választólista.....	77
7.17.6.	Szövegbeviteli mez	78
7.17.7.	Fájlcsatolás.....	79
7.17.8.	Elküldés gomb helyettesítése képpel.....	79
7.17.9.	Egyszer gomb	79
7.17.10.	rlapok strukturálása	79
7.17.11.	Példa rlapra.....	80
7.18.	Események kezelése	82
7.19.	Speciális karakterek	84
7.20.	Weblapkészít k „szemetei”	85
8.	Java, JavaScript, VRML, CGI.....	86
8.1.	Java.....	86
8.2.	JavaScript	87
8.3.	VRML	89
8.4.	CGI.....	89
8.5.	Flash.....	90
8.6.	Silverlight.....	90
8.7.	CSS.....	91
8.8.	PHP.....	92
8.9.	MySQL.....	92
8.10.	RealAudio, RealVideo.....	93
9.	Weblapkészít programok	94
9.1.	Egyszer html nyelv szerkeszt k	94
9.2.	Netscape Composer	97
9.2.1.	A program indítása.....	97
9.2.2.	A képerny felépítése.....	97
9.2.3.	Fájl m veletek	98
9.2.4.	Szövegbevitel	99
9.2.5.	Visszavonás, ismétlés	99
9.2.6.	Szövegrész kijelölése	100
9.2.7.	Vágólap funkciók	100
9.2.8.	Karakterformázások	101
9.2.9.	Igazítások	102
9.2.10.	Behúzások, felsorolások, számozások.....	102
9.2.11.	Stílusok, fejlécek, címsorok	103
9.2.12.	Vízszintes vonal.....	103

9.2.13.	Hivatkozások.....	103
9.2.14.	Képek beszúrása	105
9.2.15.	Táblázatok.....	107
9.2.16.	HTML kód beillesztése	109
9.2.17.	Oldal beállításai.....	109
9.2.18.	Egyéb beállítások, lehet ségek.....	110
9.3.	FrontPage	111
9.3.1.	A program indítása.....	111
9.3.2.	FrontPage Explorer	112
9.3.3.	FrontPage Editor	114
9.3.4.	A képerny felépítése.....	114
9.3.5.	Nézetek	115
9.3.6.	Fájl m veletek	115
9.3.7.	Szövegbevitel	115
9.3.8.	Visszavonás, ismétlés	115
9.3.9.	Szövegrész kijelölése	115
9.3.10.	Vágólap funkciók	116
9.3.11.	Karakterformázások.....	117
9.3.12.	Igazítások	117
9.3.13.	Behúzások, felsorolások, számozások.....	118
9.3.14.	Stílusok, fejlécek, címsorok	118
9.3.15.	Vízszintes vonal.....	118
9.3.16.	Hivatkozások.....	118
9.3.17.	Képek beszúrása	120
9.3.18.	Táblázatok.....	121
9.3.19.	HTML kód beillesztése	123
9.3.20.	Oldal beállításai, háttér	123
9.3.21.	Komponensek beillesztése	124
9.3.22.	rlapok	124
9.3.23.	Keretek kezelése	126
9.3.24.	Témák.....	128
9.3.25.	Egyéb lehet ségek	129
9.4.	MS Image Composer	129
9.5.	MS GIF Animator	133
9.6.	Word.....	136
9.6.1.	Weblapok mentése	136
9.6.2.	Háttér	137
9.6.3.	Hivatkozások	138
9.6.4.	Helyettesít szöveg (2000-es verzió)	139
9.6.5.	Keretek (2000-es verzió)	139
9.6.6.	Lapok és keretek tulajdonságai (2000-es verzió).....	140
9.6.7.	Megtekintés	140
9.7.	Dreamweaver	141
9.7.1.	Bevezet	141

9.7.2.	A program kezel felülete.....	142
9.7.3.	Site kezelés	150
9.7.4.	A dokumentum alap beállításai	152
9.7.5.	Szövegformázás.....	153
9.7.6.	Képek használata a dokumentumban.....	159
9.7.7.	Hivatkozások és navigáció készítése.....	162
9.7.8.	Keretek (Frames)	169
9.7.9.	rlapok készítése.....	171
9.7.10.	Táblázatkezelés	175
9.7.11.	Rétegek kezelése	181
9.7.12.	Az oldalak elemeinek menedzselése, Assets	184
10.	WAP.....	185
10.1.	A WAP-ról általában	185
10.2.	A WAP oldalak szerkezete	185
10.3.	A WML nyelv	186
11.	Minta weblapok.....	188
12.	Tárgymutató.....	197
9.7.	Dreamweaver	137
9.7.1.	Bevezet	137
9.7.2.	A program kezel felülete.....	138
9.7.3.	Site kezelés	146
9.7.4.	A dokumentum alap beállításai	148
9.7.5.	Szövegformázás	149
9.7.6.	Képek használata a dokumentumban.....	155
9.7.7.	Hivatkozások és navigáció készítése.....	158
9.7.8.	Keretek (Frames)	165
9.7.9.	rlapok készítése	167
9.7.10.	Táblázatkezelés	171
9.7.11.	Rétegek kezelése	177
9.7.12.	Az oldalak elemeinek menedzselése, Assets	180
10.	WAP	186
11.	Minta weblapok	189
	Tárgymutató.....	198
	Könyvajánlat.....	200

Előszó

Manapság az Internet nagymértékű terjedésével egyre nagyobb igény jelentkezik arra, hogy még a kisebb cégeknek és a magánembereknek is önálló internetes oldala legyen. Ez a lehetőség már csak azért is csábító, mert lényegében akár költségmentesen is oly nagy mennyiségű információt helyezhetünk el mindenki számára hozzáférhető helyre, amely a jelentős reklámmértéken túl komoly tájékoztatói lehetőséget is biztosíthat ügyfeleink, barátaink számára. Így aztán bármilyen hirdetésben feltűnethetjük, hogy további részleteket lásd az Interneten, s ha ügyfelünk szintén rendelkezik Internet hozzáféréssel, úgy nem kell neki egy telefonbeszélgetés alkalmával sem lediktálni az összes részparamétert, vagy tízoldalas faxon átküldeni az árlistánkat.

Mindehhez persze az szükséges, hogy a megfelelő információkat Internetre helyezhető formába tudjuk önteni, s azt oda fel tudjuk tölteni. Ehhez lényegében nem is szükséges oly nagy mértékű számítástechnikai jártasság, de mivel ez a lehetőség eltér a hagyományos szövegszerkesztővel elkészített falragasz formájától, bizony meg kell ismerni a weblapkészítés menetét is. S ha el is tudjuk készíteni Internetes oldalainkat, ahhoz, hogy azt bárki láthassa, még fel kell tudni tölteni egy Internetes szerverre, amihez persze még egy címet is regisztráltatnunk kell.

Nos ezekhez nyújt segítséget ez a könyv, hiszen általa nem csak a weblapok elkészítésének módját ismerhetjük meg, hanem az azt megelőző és követő munkafázisokat, előkészítési tennivalókat is. Mindehhez persze további ötleteket és tanácsokat is kapunk.

Ez a könyv nem a profiknak, a grafikusoknak szól, s nem is azoknak, akik a weblap-szépségverseny első helyezettjei kívánnak lenni. Ez a könyv azokhoz szól, akik még csak most próbálják meg első weblapjaikat összeállítani, s szeretnék megtudni, hogy mit is kell ehhez tenniük. Ne várjuk el azt, hogy néhány órai munkával olyan profi és esztétikus weblapot készíthetünk, mint amilyeneket az Interneten sokhelyütt találunk. Ezen weblapok többsége több profi szakember teljes munkaidős tevékenységének eredményeként születik meg (több százezer vagy millió forintért), így bármennyire is igyekszünk nem fogunk a nyomukba érni. De ezzel a könyvvel nem is ez a célunk, hiszen egy „díjaznos” oldal sem ér sokat, ha a mögöttes tartalom lényegében semmitmondó. Amikor elvárásokat támasztunk, ne felejtsük el azt, hogy az Internetre szánt oldalak grafikai

el készítése igen komoly és id rabló folyamat. Rengeteg id t el lehet azzal tölteni, hogy oldalunk szép kinézet legyen. Sok esetben azonban nem is érdemes ezzel fáradni, hiszen az Interneten számos olyan helyet találunk, amelyeket kifejezetten ilyen képek letöltésére alakítottak ki, s ráadásul a weblapkészít programok közül is jó néhány tartalmaz ilyen képeket. Persze saját családunk fényképét valószínűleg scannerrel, vagy kamerával kell beolvasnunk, de ha a képek már rendelkezésre állnak, úgy még mindig ott a szöveges rész.

Ne legyünk tehát telhetetlenek, s ne kritizáljunk meg másokat. Ugyanígy ne vegyük fel mások kritikáit sem, mert bizony sokan tesznek rosszululatú megjegyzést mások oldalainak min ségére. Ez pedig az esetek többségében nem is annyira a szakértelmen, mint a ráfordítható id n múlik. Inkább legyen az oldalunk egyszer , de friss és hasznos tartalommal bíró, mintsem felsorakozzunk azon oldalak tulajdonosai közé, akik – sokszor más tollaival ékeskedve – tartalmilag bugyuta oldalakat készítenek.

Ez a könyv felépítését tekintve el ször az Internet lehet ségeivel és használatával foglalkozik. Ezt a fejezetet bátran átugorhatják azok, akik már gyakorlott szörföz k.

A második fejezet arról szól, hogy ha már rászánjuk magunkat saját weblap készítésére, akkor azt hol tudjuk majd az Interneten elhelyezni, hogyan tudunk magunknak címet regisztrálni, és mindez mennyibe kerül.

A harmadik fejezetben a szerverre való feltöltés lehet ségeir l és módjáról ejtünk néhány szót.

A negyedik fejezet azokról a fontos tudnivalókról szól, amelyek ismerete nélkülözhetetlen az oldalak elkészítése során. Itt természetesen további ötleteket és tanácsokat is találunk.

Az ötödik fejezetben azt nézzük meg, hogy milyen elemekb l és hogyan épülnek fel az Internetes oldalak.

A hatodik fejezetben a képek készítéséhez kaphatunk hasznos tanácsokat.

A hetedik fejezet az Internetes oldalak alapjául szolgáló html nyelvet ismerteti.

A nyolcadik fejezetben azokról a további lehet ségekr l szólunk, amelyek az Internet használatával nyílnak meg el ttünk, s amelyek adott esetben a további okulásunk potenciális útját mutathatják.

A kilencedik – és egyben a leghosszabb – fejezetb l ismerhetjük meg a különböz weblapkészít programok kezelését.

S végül a tizedik fejezetben példákat találhatunk, melyeket tanulmányozva ötleteket meríthetünk, vagy amelyek felhasználásával egy komplett anyagot állíthatunk össze.

1. Amit az Internetről feltétlenül tudni kell

1.1. Elzmények

Az Internet nem olyan új keletű, mint ahogy azt az utóbbi években történt berobbanásából gondolhatnánk. Kiindulásként a hatvanas évek hidegháborús stratégiája szolgált, amely olyan rendszer kiépítését igényelte, amely egy nukleáris csapás esetén is biztonságosan képes működni. Ennek nyomán épült ki egy olyan decentralizált katonai hálózat, amely bármely részének megsemmisülése esetén is a további központokkal és kapcsolati hálózatokkal is biztonságosan képes működni. A következő lépés e hálózati struktúra békeidőbeli alkalmazása volt tudományos-kutatási információk továbbítására, illetve a távoli számítógépek együttes használatára. Ilyen hálózatot építettek ki később a különböző egyetemek is, melyre egyre több tudományos, kormányzati és kulturális intézmény is rákapcsolódott. Az Internet ekkor még csak szöveges felületet nyújtott. A www megjelenésekor az Internetet szinte kizárólag az egyetemek és kevés számú, főleg nonprofit szervezet használta. Akkoriban egy az USA Nemzeti Számítástudományi Intézete által kifejlesztett ingyenes böngészőprogram, a Mosaic volt a legnépszerűbb. (E program fejlesztő szakembere lett később a Netscape alapítója, majd a Microsoft ezt látva kifejlesztette saját böngészőjét is.) Az Internet ily nagy mértékű általános, illetve kereskedelmi célú elterjedése annak köszönhető, hogy a '90-es években multimédiás alkalmazások az átlagos számítógépek számára természetessé váltak, s így kialakult az Internet ezen grafikus, multimédiás oldalak továbbítására alkalmas felülete is.

1.2. Mi az Internet?

Az Internet nem más, mint világméretben összekapcsolt hálózatok rendszere. Mivel az Internet-szolgáltató cégek által üzemeltetett hálózatokat valamilyen nagysebességű kapcsolat révén (kábel, fénykábel, műhold, stb.) összekötik egymással, ezért nevezik az Internetet sokszor a

hálózatok hálózatának. Természetesen ha egy felhasználó kapcsolódni akar az Internetre, akkor nem közvetlenül az Internet gerinchálózatra kapcsolódik, hanem csupán egy szolgáltató egyik felhasználójává válik, s azon keresztül érheti el a világ más pontjain lévő Internetre kapcsolt számítógépeket.

Nagy elnye az internetek, hogy ily módon a kapcsolatot csupán egy közeli szolgáltatóig kell megvalósítani, s ha ez csupán telefonvonal és modem segítségével történik, egy amerikai vagy ausztrál adatbázis használata esetén is csak helyi hívás fog szerepelni a telefonszámlán. Természetesen ma már többnyire a kapcsolatot nem modemmel, a telefonvonalon keresztül teremtik meg, hiszen egyre népszerűbb az állandó kapcsolatot biztosító ADSL vagy kábeltéves hozzáférés is, de más lehetőségek is vannak.

1.3. Szolgáltatások

Az Internet kitágítja előttünk a világot. Első sorban a különböző intézmények és cégek szolgáltatásairól tájékozódhatunk, de könyvtárakban, tudományos, kulturális és ismeretterjesztő adatbázisokban is kóborozhatunk. Könyveket, újságokat olvashatunk, rádiót hallgathatunk. Ha kíváncsiak vagyunk, megnézhetjük egy képviselő életrajzi adatait és fényképét, megtudhatjuk az időjárást vagy a heti TV műsort. Ha akarunk múzeumi tárlatot nézhetünk meg, játszhatunk vagy akár vásárolhatunk is. Lényegében akármilyen adatot begyűjthetünk a föld bármely pontjáról. A kérdés többnyire nem is az, hogy megtalálunk-e valamit az Interneten, hanem az hogy hol és hányszor (ugyanazon témáról akár több száz ezer anyagot is találhatunk). Így a problémát jelenleg sokkal inkább a túlságosan szabad információáramlás és hozzáférés okozza.

Ezen információszerzés elsőleges módja az ún. **WWW** (World Wide Web) oldalak megtekintése, amely egy erre a célra szolgáló programban (ezeket nevezzük böngészőnek) megadott Internet hely segítségével történik, melynek hatására a gép lehívja a saját képernyőnkre az adott oldalt. Az oldalakon többnyire olyan kiemelt részek, szavak is találhatók, melyekre rákattintva tovább is léphetünk egy másik oldalra.

Az ilyen oldalak készítéséről szólunk e könyv.

Az Internet másik legismertebb szolgáltatása az **E-mail**, azaz az elektronikus levelezés. Ezen rendszer segítségével egy számítógéppel megírt szöveget az Internetre helyezve másodpercek alatt eljuttathatunk egy másik Internet-el fizet részére. A levelet természetesen csak akkor tudja elolvasni, ha is bejelentkezik a hálózatra, aminek pontos időpontját sajnos előre nem tudhatjuk. Természetesen ugyanilyen módon mi is kaphatunk leveleket, de mindehhez egy levelezőprogramra is szükség van.

Sajnos e két lehetőség – és a hozzájuk tartozó címeket – sokan összekeverik, pedig két igen jól elkülöníthető szolgáltatás.

Az Internet alkalmas adott érdeklődési körbe tartozó felhasználók nyilvános társalgására, információik megosztására. E célra első sorban a **Usenet** alkalmas, amely valójában egy hatalmas hirdetőtábla. Ez első sorban adott kutatásokban résztvevő, vagy a téma iránt érdeklődő emberek információcseréjét teszi lehetővé **Newsgroup**ok útján.

Az információ szerzése másik módja az ún. **FTP** (File Transfer Protokoll), amely állományok, programok saját gépünkre töltésére, vagy saját gépről Internetre küldésére szolgál.

A **Telnet** segítségével lehetőségünk van távoli helyekhez úgy kapcsolódni, mintha annak termináljaként dolgoznánk.

A **WAIS** és **Gopher**ek használatával kereséseket végezhetünk az Internetes adatbázisokban.

A **Chat** (csevegés) segítségével írásos párbeszédet folytathatunk másokkal.

1.4. Mitől függ a sebesség?

Szomorú tapasztalat, hogy Internetezéskor a cím begépelése és a kért weblap megjelenése között gyakran igen sok idő telik el. Ennek oka az adatok által bejárt utak valamelyikének lassúsága vagy terheltsége. Az Internet használata során az adatok elérésének sebessége tehát igen relatív fogalom. Nagymértékben függ attól, hogy az elérni kívánt adathoz vezet, szolgáltatókat összekötő hálózat milyen sávszélességű és azon az adott időben hányan akarnak adatot továbbítani. Mivel azonban az összeköttetés többnyire nem egyetlen célirányos kábel, gyakran előfordul, hogy az adat egy „kerülővel”, hosszabb úton ér el hozzánk hamarabb. A TCP protokoll miatt a rendszer az adatokat csomagokra (szegmensekre) bontja, s ezen csomagokat úgy továbbítja, hogy azok a lehető leghamarabb érjenek célba. A csomagok csak a célállomáson állnak össze újra egységes adattá. Ezen elv miatt az Internet garantáltan a legoptimálisabb adatelérést biztosítja még a legtávolabbi géphez is. Mivel ezek technikai részletek, így a felhasználókat többnyire nem is érdeklik, hiszen lényeg az,

hogy gyors* legyen. A sebességet azonban elsősorban nem is az határozza meg, hogy milyen messze van az elérni kívánt adat, hanem sokkal inkább az, hogy hogyan kapcsolódunk a szolgáltatónkhoz. Amennyiben nem kapcsolt vonali összeköttetésünk van, úgy jóval kedvezőbb helyzetbe kerülhetünk, hiszen egy adott sávszélesség bérlet vonali, vagy ISDN összeköttetéssel ennél lényegesen magasabb sebesség érhető el a nagyobb sávszélesség miatt. Még jobb a helyzet, ha olyan szolgáltatóhoz kapcsolódunk, amely külön hálózaton üzemeltet, így az adott hálózat sávszélessége lesz a meghatározó (Pl. az utóbbi időben egyre nagyobb teret hódít az ADSL és a kábeltelevíziós hálózaton keresztül történő Internet-szolgáltatás.) Természetesen a gyors kapcsolatoknál egyre inkább előtérbe kerül az Internet hálózat valamely más pontján fennálló szélesebb keresztmetszet, amely igen gyakori a sokak által látogatott lapoknál és a keresőknél.

Mivel az Internetre kapcsolt szolgáltatók és felhasználók száma egyre bővül, az Interneten elérhető információhalmaz is egyre nagyobb lesz. Mindez a rendszer elvének köszönhetően nem jelenti azt, hogy egyre lassúbb és terheltebb lesz a hálózat, hiszen ezzel együtt a csomópontok és továbbító kapcsolatok száma is emelkedik. Természetesen az előfordulhat, hogy egy-egy lap elérhetővé időnként jelentősen lelassul, hiszen ha egy lapot egyszerre több millió felhasználó ostromol meg, úgy mivel az adatokat mindenkinek külön-külön kell elküldeni, a szerver terhelésnövekedése miatt a sebesség jelentősen lecsökken.

1.5. Internet címek és helyek

Mivel az Internet hálózat világméretű, így igen fontosak a pontos azonosítások. Fontos azonban, hogy ne keverjük össze a weblapok címzeit a levélcímekkel. Ez ugyanis két külön szolgáltatása az Internetnek és a címzés rendszere is eltér.

Az elektronikus levelezés során a címzett személyek vagy cégek azonosítása a rövidített nevükből és a szolgáltató azonosítójából, vagy a domain névből álló e-mail címmel történik, (pl. `BARTFAI@BBS.HU`). Ezen címmel jelen könyvben nem kívánunk részletesen foglalkozni, mivel itt nem a levelezésről lesz szó.

Mivel az Internetet többnyire grafikus (web) oldalak „nézegetésére” szokás használni, ezért az ilyen oldalakat tartalmazó Internet helyeket az

* Az IP protokoll fejlécében található egy byte, amely az adatcsomag indulásakor általában 50 és 255 közti szám. Ez a szám minden egyes másodperc elteltével, illetve minden routeren való áthaladásakor 1-el csökken. Ha 0 lesz, az adatcsomag automatikusan eldobásra kerül, mondván, hogy nem továbbítható. Mivel a világ megkerülése az Interneten maximum 1,5 másodperc, és két leginkább periférián lévő gép között sincs harmincegynéhány routernél több, az adat továbbítása egy bizonyos határon túl már nem lenne ésszerű, és ekkor az adattovábbítás is többnyire más csatornára irányul.

IP címmel, vagy egy speciális névvel kell azonosítani. Mivel az IP címek egy átlagos felhasználó részére semmitmondó, nehezen megjegyezhetők számok, sokkal szívesebben alkalmazzák a beszédes megnevezéseket. A gépi azonosításra alkalmas IP címekből az Interneten lévő Name-szerverek állítják elő a szigorúan szabályozott megnevezéseket. A nevek (URL) általában (esetleg számokból) állnak és pontokkal vannak tagolva. Az első tag a szolgáltatás azonosítását látja elő (ftp, www, w3, stb.), a középső tag a szolgáltató vagy intézmény nevére utal, az utolsó tag pedig az országot, vagy intézménytípust azonosítja.

Az utolsó tag legtöbb esetben egy országazonosító, de szolgáltatók, vagy Egyesült Államok-beli címek esetén gyakori az intézmény szerinti tagolás is:

Ország	Címvégzés	Intézménytípus	Címvégzés
Magyarország	.HU	Hálózati szolgáltatók	.NET
Ausztria	.AT	Nonprofit szervezetek	.ORG
Ausztrália	.AU	Kormányhivatalok	.GOV
Németország	.DE	Kereskedelmi szervezetek	.COM
Taiwan	.TW	Oktatási intézmények	.EDU

Az imént felsorolt felső szintű tartománynevek alá lehet tehát bejegyezteni azon fantáziánéveket, melyek az adott intézményt vagy szervert azonosítják. (Pl. Westel900, Elender, Datanet, Altavizsla, BBS, SWI, Extra, BME, stb.) Amennyiben ezen egységek több szervert is üzemeltetnek, úgy ezen név alá kell felvenni az adott szerver nevét. Ez a cím további tagolásával történik, mégpedig visszafelé haladva. (pl.: FSZ.BME)

A fenti lapról – melyet szokás honlapnak vagy homepage-nek is nevezni – kiindulva a szokványos könyvtárszerkezetnek megfelelően további oldalak helyezkedhetnek elő. (Ezeket / jellel elválasztva azonosíthatjuk – az Interneten a \ helyett / van.) A lapok nevei tetszőleges lehet, kiterjesztésük többnyire htm, vagy html. Amennyiben nem adunk meg lap azonosítására szolgáló állománynevet, úgy az adott helyen lévő index.html állomány kerül betöltésre.

Azt hogy nem helyi címet azonosítunk egyes programokban oly módon kell külön jelezni, hogy a cím elé egy http:// azonosítást írunk. Ez azonban a böngésző programoknál elhagyható, mivel eleve nem helyi oldalak lehívására szolgálnak.

A html nyelven leírt oldalak azonosító címei tehát úgy épülnek fel, hogy többnyire egy www-vel kezdődő regisztrált fantáziánév, vagy egy szervert azonosító megnevezés után a felső szintű tartományazonosító áll, majd azt követően esetleg alkönyvtár, vagy fájlazonosító következik.

Példaképp nézzünk meg néhány Internet helyet, amit be kell gépelni a böngésző programnak, ahhoz, hogy a kívánt lapot megmutassa:

Startlap: <http://www.startlap.hu>
 BBS-INFO Kiadó: <http://www.bbs.hu>
 Ingyenes levelezés: <http://www.freemail.hu>
 RTL-klub: <http://www.rtlklub.hu>
 Secondorb játék: <http://www.secondorb.hu>
 Google keres : <http://www.google.hu>
 Yahoo keres : <http://www.yahoo.com>
 Stb.

1.6. A HTML oldalak, tartalomszolgáltatók, site-ok

Az Internet leggyakrabban használt szolgáltatása a WWW, azaz World Wide Web, amely többnyire HTML nyelv segítségével íródott hypermédiás oldalakat tartalmaz. Ezen oldalak tartalomszolgáltatók által üzemeltett szervereken, site-okon tárolódnak. Az oldalak természetesen lehetnek igen egyszeriek is, de a legtöbb esetben látványos grafikákkal, animációkkal teli esztétikus oldalakkal találkozunk (melyeket reméljük, hogy e könyv áttanulmányozása után a kedves olvasó is tud majd készíteni). Az Interneten lévő hatalmas információmennyiség tehát azon személyeknek és szervezeteknek köszönhető, akik ezt gazdasági szándékkal vagy anélkül az információkat az Internetre helyezik. Az oldalak információértéke a rajtuk elhelyezett tájékoztatásokból, reklámokból és egyéb adatokból fakad.

Mivel a legtöbb oldalt valamilyen gazdálkodó szervezet tartja fenn, ezért ezen oldalak lényegében igen értékes reklámhordozók is egyben, amelyek a potenciális ügyfelek tájékoztatására szolgálnak. A cégszolgálatok mellett tehát többnyire termék-

ismertet ket, reklámanyagokat és kereskedelmi információkat találunk. Egyre elterjedtebb az Interneten folyó kereskedelem (e-business), és a banki szolgáltatások Internetes elérhet sége is. Emellett számos cég nyújt olyan szolgáltatást ügyfeleinek, amely használatával az Internetről drivereket, szoftverfrissítéseket, a cég termékeihez kapcsolódó számítógépes anyagokat vagy programokat tölthetünk le. (Ha például driver-program nélkül, használaton veszünk egy számítástechnikai eszközt, vagy megjelenik egy új operációs rendszer verzió, az adott termék gyártójának site-járól minden valószínűség szerint letölthetjük a kívánt vezérlő programot.) Mindemellett jellemzők a hírinformációk, televíziós és rádiócsatornák Internetes elérhet sége is. Természetesen számos nonprofit szervezet, hivatal és oktatási intézmény is tart fenn oldalakat, melyek szintén az intézmény iránt érdeklődők tájékoztatását célozza. Lényegében bárki készíthet weblapot, melyen magát vagy cégét mutatja be, ezért – főként az ingyenes web szolgáltatók alatt – nagy számban találunk magánszemélyek által fenntartott oldalt is, melyeknek csupán az adott személyt, annak hobbját vagy érdeklődési körével összefüggő területet mutatja be.

A lapok nyelve a fentiekben láthatóan tehát bármi lehet, a leggyakrabban az angol nyelvű oldal, de a magyarországi site-okon többnyire magyar nyelvű oldalakat találunk. Mindemellett természetesen nagyszámú oldal esetén választhatunk is a megjelenés lehetséges nyelvei között.

1.6.1. Hogyan érhetünk el egy oldalt?

Egy adott oldal elérése több módon is megvalósítható. Az egyik lehetőség, amikor az oldal címét begépeljük a böngésző programba. Ilyen címekről könnyen kaphatunk tájékoztatást, hiszen rengeteg web címet hirdetnek televízióban, újságban és más sajtóorgánumban. A másik módszer a tartalom szerinti keresés (ezt később még részletesen tárgyaljuk), a harmadik pedig a **linkek** (hivatkozások) alkalmazása. (A link szó ez esetben nem jelzőként értelmezendő.)

1.6.2. Linkek

A weblapokat sokszor azért nem találjuk meg, mert nem tudjuk a kívánt oldal címét. Bár a címek meghatározásához használhatunk keresőprogramokat, mégis sokszor egyszerűbb az ún. linkek lehetőségének kihasználása. Egy lapon ugyanis legtöbbször hivatkozásokat is találunk más oldalakra, s ha ezen hivatkozásokon kattintunk, máris egy másik címre tértünk át, ahol ismét lehetnek hivatkozások. Az általunk szimpatikusnak ítélt címeket felvehetjük kedvenceink listájára, így később könnyen elérhetjük őket.

A web lapok felépítése ezért már eleve olyan, hogy kihasználja ezen ugrások adottságait. Sokszor a cím begépelésekor egy nyitólapon (home page, honlap, otthallap) találjuk magunkat, amely tartalomjegyzék, vagy menüpont szer en választási lehet séget kínál, s az adott részletesebb információat pedig a megfelelő elemen való kattintással el hívható új oldalon találjuk csak meg.

Az ilyen hivatkozások többnyire elütnek az oldal többi részét l, hiszen a szövegbeli hivatkozások aláhúzott szavakként jelennek meg. Természetesen hivatkozások indulhatnak képekr l is, de akár képen, akár szövegen kell kattintanunk a kurzor egy ilyen rész fölé érve mutató kézzé alakul, jelezve a kattintás lehet ségét.

1.7. Az Internet használatának feltétele

Az Internetes böngész programok használatához megfelelő hardverrel rendelkez (lehet leg multimédiás) gépre, valamint operációs rendszerre van szükség. Ez utóbbi minimális kívánalma legalább Windows 95. A legtöbb esetben modemre és telefonvonalra is szükség van, hacsak nincs közvetlen kapcsolatunk egy Internet szerverrel.

Ahhoz, hogy használhassuk az Internetet, el kell rá fizetnünk valamelyik szolgáltatónál. Az el fizetésre a szolgáltatók többnyire több alternatívát is kínálnak. Lehet ségünk van magasabb összegért korlátlan ideig ingyen használni a rendszert, vagy alacsonyabb el fizetés mellett (egy rövid id eltelte után) minden percért külön fizetni.

A szolgáltatóhoz való kapcsolódás is többféle módon történhet. Magánembereknek, kiselhasználóknak legcélszerűbb a kapcsolt vonali modemek kapcsolat, mely esetén egy telefonszámot tárcsáz a gépünk. Nagyobb felhasználói, vagy komolyabb Internetezési igény esetén kapcsolódhatunk ADSL hozzáféréssel, bérelt vonalon, kábeltéven, vagy ISDN hálózaton is, de a nagyobb átviteli sáv szélességnek ára van.

Ha már el fizettünk a szolgáltatásra, úgy saját gépünket is fel kell készíteni az Internet használatára. A modem installálását követ en a böngész programot – más programokhoz hasonlóan – telepíteni kell. Mivel Internetezni többnyire Windows alatt szoktunk, be kell állítani a Vezérl pultban is a megfelelő paramétereket (modem, Internet, telefonszám, E-mail és IP-címek, stb.). Természetesen a böngész - és levelez program beállítása és a TCP/IP protokoll telepítése is feladat lehet. (A paramétereket, a telefonszámot, az E-Mail címet, a felhasználói azonosítót és jelszót a szolgáltató adja meg.) A paraméterek nagy részének beállítása ekkor történik meg. A szolgáltató által megadott adatokat ekkor kell a program tudtára adni. (Hívandó telefonszám, IP címek, E-mail cím, egyéb szolgáltatói adatok.)

1.8. Az Internetes böngésző programok használata

Miután minden beállítás megtörtént indíthatjuk az internetes böngésző programot. Amennyiben nincs közvetlen kapcsolatunk, úgy el fordulhat, hogy a program indítása után a gép kapcsolatot teremt (pl. tárcsázással), így a megjelenő ablakba be kell gépelni a felhasználónevet, majd a jelszót. Amennyiben a rendszer ezt elfogadja, úgy beléphetünk a hálózatba. Sikeres bejelentkezés esetén megkapjuk a böngésző program normál ablakát, melyen kis idő elteltével meg is jelenik a kezdő képként beállított web lap. (PSTN kapcsolat esetén befejezéskor ne felejtjük el a kapcsolatot bontani, mert tetemes telefonszámlánk lehet.)

1.8.1. Általános szolgáltatások

Az Internetes böngésző programok ablakainak felépítése nagymértékben hasonlít más Windows-os alkalmazásokéhoz. Legfelül a menüsört, alatta az ikonsort, legalul pedig a státuszsört találjuk, amely a letöltéssel kapcsolatos egyéb információkat illetve a modemállapotot jelzi. Az ablakok felépítése természetesen programtól és verziótól függően jelentős eltéréseket is mutathatnak.

A programok használata igen egyszerű: a Hely: (Location:, Netsite:, Address:) felirat utáni üres területre begépeljük az általunk választott Internet oldal azonosítóját, vagy a már korábban könyvjelzőre (kedvencek, Bookmark, Favorites) felvett helyek közül választunk egyet. (Mivel azonban ezen helyek címei a legtöbb esetben nem ismertek, a kapcsolószövegek vagy keresések segítségével tudjuk csak meg a kívánt tartalmú lap címét.) A megjelenő lapról természetesen tovább is ugorhatunk, hiszen az oldalakon többnyire olyan kiemelt részek, szavak is találhatóak, melyekre rákattintva átléphetünk egy másik oldalra.

Ne várjuk el azonban azt, hogy a kívánt lap azonnal megjelenjen képernyőnkön. Erre sok esetben percekig is várni kell, a modem gyorsaságától, a lap helyétől és tartalmától függően. A letöltés állapotáról az ablak alsó sávjában többnyire kapunk visszajelzést.

A programok segítségével lapozgathatunk is a korábban

már lehívott lapok között a ← → (Vissza, Előre) gombok segítségével. A Leállítás gomb használata akkor javasolt, ha egy oldalt hosszú idő után sem tudunk letölteni. A Frissítés gombon olyan esetekben célszerű kattintani, ha az oldal nem tökéletesen töltődött le gépünkre, vagy tudjuk, hogy az utolsó letöltése óta megváltozott. Keresést indítani a Keresés (Search) gomb megnyomásával is tudunk. Egyes programoknál lehetőség van betűméretet változtatni a Font gombbal, vagy a Nézet menü